

Издание на Българско дружество
по неврорехабилитация

Edition of Bulgarian Society
of Neurorehabilitation

ISSN 1312 - 2105

НЕВРОРЕХАБИЛИТАЦИЯ

NEUROREHABILITATION

Том 5, 2011, брой 2
Volume 5, 2011, Issue 2

NEUROREHABILITATION, 5, 2011, 2

**Първи национален конгрес по
НЕВРОРЕХАБИЛИТАЦИЯ**

(с международно участие)

Велико Търново, 27-29 октомври 2011

First national congress on NEUROREHABILITATION
(with international participation)
NEUROREHABILITATION
Veliko Tirnovο, October 27-29, 2011

ПРОГРАМА И РЕЗЮМЕТА

PROGRAMME AND ABSTRACTS

Първи национален конгрес по НЕВРОРЕХАБИЛИТАЦИЯ

(с международно участие)

Велико Търново, 27-29 октомври 2011

First national congress on NEUROREHABILITATION
(with international participation)
Veliko Tirnov, October 27-29, 2011

Основен организатор:

Българско Дружество по Неврорехабилитация

Съорганизатори:

Асоциация по Физикална медицина и рехабилитация

Катедра „Физикална медицина, рехабилитация, ерготерапия и спорт“ при МУ – Плевен

Катедра „Неврология и неврохирургия“ при МУ – Плевен

Клиника „Физикална и рехабилитационна медицина“ при УМБАЛ – Плевен

Клиника „Неврология“ при УМБАЛ – Плевен

Българско Дружество по Медицинска рехабилитация и ерготерапия

Официален агент на конгреса - КОМПАНИЯ ЗА МЕЖДУНАРОДНИ КОНГРЕСИ" ООД

Под патронажа на:

Ректора на Медицински Университет – Плевен: проф. д-р Григор Горчев, дмн

Декана на ФОЗ при МУ – Плевен: доц. д-р Гена Грънчарова, дм

Изпълнителния директор на УМБАЛ – Плевен и Декан на ФЗГ: доц. д-р Димитър Стойков, дмн

Почетни председатели:

Чл.кор. проф. д-р Владимир Овчаров, дмн (невроанатомия)

Проф. д-р Марин Маринов, дмн (неврохирургия)

Председатели:

Проф. д-р Ивет Колева, дмн (физикална и рехабилитационна медицина, неврология)

Проф. д-р Иван Миланов, дмн (неврология, електромиография)

Заместник – председатели:

Доц д-р Георги Георгиев, дм (физикална и рехабилитационна медицина, неврология)

Доц д-р Бойко Стаменов, дм (неврология)

Доц д-р Тройчо Троев, дм (физикална и рехабилитационна медицина, вътрешни болести)

Научен комитет:

Проф. д-р Ивет Колева, дмн (физикална и рехабилитационна медицина, неврология)

Проф. д-р Иван Миланов, дмн (неврология, електромиография)

Доц д-р Георги Георгиев, дм (физикална и рехабилитационна медицина, неврология)

Доц д-р Бойко Стаменов, дм (неврология)

Доц д-р Златка Стойнева, дм (неврология, невровегетология)

Доц д-р Иван Чавдаров, дм (физикална и рехабилитационна медицина)

Секретариат:

Гл.ас. д-р Николай Топалов, дм (неврология, радиология и рентгенология)

Гл.ас. д-р Борислав Георгиев (вътрешни болести, кардиология)

Гл.ас. д-р Емил Милушев (физикална и рехабилитационна медицина)

Ас. Д-р Янис Папатамасиу (физикална и рехабилитационна медицина)

Ас. Д-р Мая Кръстанова (физикална и рехабилитационна медицина)

Д-р Цветослав Вџтев (физикална и рехабилитационна медицина)

НЕВРОРЕХАБИЛИТАЦИЯ, 5, 2011, 2

First national congress on NEUROREHABILITATION
(with international participation)

Veliko Tirnov, October 27-29, 2011

MAIN ORGANIZER:

- Bulgarian Neurorehabilitation Society

CO-ORGANIZERS:

- Association of Physical Medicine and Rehabilitation
- Department of Physical Medicine, Rehabilitation, Ergotherapy and Sports at the Medical University of Pleven
- Department of Neurology and Neurosurgery at the Medical University of Pleven
- Clinic of Physical and Rehabilitation Medicine at the University Hospital of Pleven, Bulgaria
- Clinic of Neurology at the University Hospital of Pleven, Bulgaria
- Bulgarian Association for Neuromuscular Diseases
- Bulgarian Association on Medical Rehabilitation and Occupational Therapy

UNDER THE PATRONAGE OF:

The Rector of the Medical University of Pleven: Prof. Grigor Gorchev, MD, PhD, DMedSc

The Dean of the Faculty of Public Health at the Medical University of Pleven: Assoc. Prof. Gena Grancharova, MD, PhD

The Executive Director of the University Hospital of Pleven, Bulgaria: Assoc. Prof. Dimitar Stoykov, MD

HONORARY CHAIRPERSONS:

Corresp. Member of BAS Prof. Vladimir Ovcharov, MD, PhD, DMedSc (Neuroanatomy)

Prof. Marin Marinov, MD, PhD, DMedSc (Neurosurgery)

CHAIRPERSONS:

Prof. Ivet Koleva, MD, PhD, DMedSc (Physical and Rehabilitation Medicine, Neurology)

Prof. Ivan Milanov, MD, PhD, DMedSc (Neurology, Electromyography)

DEPUTY CHAIRPERSONS:

Assoc. Prof. Troycho Troev, MD, PhD (Physical and Rehabilitation Medicine, Intern Diseases)

Assoc. Prof. Boyko Stamenov, MD, PhD (Neurology)

Assoc. Prof. Georgi Georgiev, MD, PhD (Physical and Rehabilitation Medicine, Neurology)

SCIENTIFIC COMMITTEE:

Prof. Ivet Koleva, MD, PhD, DMedSc (Physical and Rehabilitation Medicine, Neurology)

Prof. Ivan Milanov, MD, PhD, DMedSc (Neurology, Electromyography)

Assoc. Prof. Georgi Georgiev, MD, PhD (Physical and Rehabilitation Medicine, Neurology)

Assoc. Prof. Boyko Stamenov, MD, PhD (Neurology)

Assoc. Prof. Zlatka Soyneva, MD, PhD (Neurology, Neurovegetology)

Assoc. Prof. Troycho Troev, MD, PhD (Physical and Rehabilitation Medicine, Internal Medicine)

Assoc. Prof. Ivan Chavdarov, MD, PhD (Physical and Rehabilitation Medicine)

SECRETARIAT:

Chief Assistant Nikolay Topalov, MD, PhD (Neurology, Radiology and Roentgenology)

Chief Assistant Borislav Georgiev (Intern Diseases, Cardiology)

Chief Assistant Emil Milushev, MD (Physical and Rehabilitation Medicine)

Assistant Yanis Papatanasiu, MD (Physical and Rehabilitation Medicine)

Assistant Maya Krastanova, MD (Physical and Rehabilitation Medicine)

Tsvetoslav Vatev, MD (Physical and Rehabilitation Medicine)

Official Agent of the Congress
COMPANY FOR INTERNATIONAL CONGRESSES LTD.
www.cic.bg

NEUROREHABILITATION, 5, 2011, 2

ПРОГРАМА ЗА ЗАЛА / PROGRAMME OF PRESENTATIONS

ЧЕТВЪРТЪК – 27.10.2011

14.00 – 14.30 ОФИЦИАЛНО ОТКРИВАНЕ / OFFICIAL OPENING

14.30 – 15.00 СЕСИЯ „ФУНКЦИОНАЛНА ОЦЕНКА В НЕВРОРЕХАБИЛИТАЦИЯТА“ / FUNCTIONAL ASSESSMENT IN NEUROREHABILITATION

Водещи/Moderators:

проф. д-р Ивет Колева, дмн / Prof. Ivet Koleva, MD, PhD, DMedSc

доц. д-р Тройчо Троев, дмн / Assoc. Prof. Troycho Troev, MD, PhD

ЕВОЛЮЦИЯ И ПРИЛОЖИМОСТ НА КОНЦЕПЦИИТЕ НА СЗО В НЕВРОРЕХАБИЛИТАЦИОННАТА КЛИНИЧНА ПРАКТИКА: от дефинициите за „здраве“ и „болест“ към Международната Класификация на Функционирането, уврежданията и здравето (МКФ)

EVOLUTION AND APPLICATION OF THE CONCEPTS OF WHO IN NEUROREHABILITATION CLINICAL PRACTICE: from the definitions of “health” and “disease” towards to the International Classification of functioning, disabilities and health (ICF)

И. Колева/I. Koleva

15.00 – 16.15 СЕСИЯ „НЕВРОРЕХАБИЛИТАЦИОННИ АЛГОРИТМИ“ / NEUROREHABILITATION ALGORITHMS

Водещи/Moderators: проф. д-р Ивет Колева, дмн / Prof. Ivet Koleva, MD, PhD, DMedSc

доц. д-р Иван Чавдаров, дмн / Assoc. Prof. Ivan Chavdarov, MD, PhD

15.00 – 15.20 ОБОБЩЕН НЕВРОРЕХАБИЛИТАЦИОНЕН АЛГОРИТЪМ ПРИ ЗАБОЛЯВАНИЯ НА ЦНС/GENERAL NEUROREHABILITATION ALGORITHM IN CNS DISEASES

И. Колева / I. Koleva

15.20 – 15.40 ОБОБЩЕН НЕВРОРЕХАБИЛИТАЦИОНЕН АЛГОРИТЪМ ПРИ ЗАБОЛЯВАНИЯ НА ПНС/GENERAL NEUROREHABILITATION ALGORITHM IN PNS

И. Колева / I. Koleva

15.40 – 16.10 “KISS SYNDROME” – ДИАГНОСТИКА, ДИФЕРЕНЦИАЦИЯ С ЦЕНТРАЛНО КООРДИНАЦИОННО СМУЩЕНИЕ, ТЕРАПИЯ/KISS SYNDROME: DIAGNOSTIC, DIFFERENTIATION FROM CENTRAL MOTOR DISTURBANCE, THERAPY

И. Чавдаров / I. Chavdarov

16.10 – 16.15 ДИСКУСИЯ

16.15 – 16.30 ПАУЗА

16.30 – 17.30 СЕСИЯ „РИСКОВИ ФАКТОРИ В НЕВРОРЕХАБИЛИТАЦИЯТА. МЕТАБОЛИТЕН СИНДРОМ“ / RISK FACTORS IN NEUROREHABILITATION. METABOLIC SYNDROME

Водещи/Moderators: доц. д-р Тройчо Троев, дмн / Assoc. Prof. Troycho Troev, MD, PhD

доц. д-р Иван Чавдаров, дмн / Assoc. Prof. Ivan Chavdarov, MD, PhD

ПРОМЕНИ В КЛИНИКО-ЛАБОРАТОРНИТЕ И КИНЕЗИОЛОГИЧНИТЕ ПОКАЗАТЕЛИ ПРИ БОЛНИ С МЕТАБОЛИТЕН СИНДРОМ (МС) СЛЕД ПРИЛОЖЕНИЕ НА ДИЕТОЛЕЧЕНИЕ/CHANGES IN THE CLINICAL-LABORATORY AND KINESIOLOGICAL INDICATORS IN PATIENTS WITH METABOLIC SYNDROME AFTER APPLICATION OF DIET

Тр. Троев, Хр. Миланова/Tr. Troev, Hr. Milanova

17.30 – 18.15 СЕСИЯ „ПРОБЛЕМИ НА ПАЦИЕНТА. ЧАСТ 1.“ И СЕСИЯ „СЪВРЕМЕННИ МЕТОДИ В НЕВРОРЕХАБИЛИТАЦИЯТА. ЧАСТ 1.“ /

PART 1. PATIENT-RELATED ISSUES.

PART 1. CONTEMPORARY NEUROREHABILITATION METHODS

Водещи/Moderators: проф. д-р Ивет Колева, дмн / Prof. Ivet Koleva, MD, PhD, DMedSc

доц. д-р Тройчо Троев, дмн / Assoc. Prof. Troycho Troev, MD, PhD

доц. Лейла Крайджикова, дмн / Assoc. Prof. Leyla Kraydjikova, MD

17.30-17.40 БОЛКА И ФИЗИКАЛНА АНАЛГЕЗИЯ/ PAIN AND PHYSICAL ANALGESIA

И. Колева/I. Koleva

17.40 – 17.50 ЛЕЧЕНИЕ НА БОЛКИ В КРЪСТА ЧРЕЗ МЕТОДА КИНЕЗИОТЕЙПИНГ/TREATMENT OF LOW BACK PAIN BY THE METHOD KINESIOTAPING

Е. Николова, Н. Петрова, М. Филипова, А. Цветков / E. Nikolova, N. Petrova, M. Philippova, A. Tsvetkov

NEUROREHABILITATION, 5, 2011, 2

17.50 – 18.00 САМООБУЧЕНИЕ И ОПТИМИЗАЦИЯ ПРИ УПРАВЛЕНИЕТО НА ЦЕЛЕНАСОЧЕНИ ДВИЖЕНИЯ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЕФЕКТИВНА НЕВРОРЕХАБИЛИТАЦИЯ/MOTOR LEARNING AND OPTIMIZATION IN GOAL-DIRECTED MOVEMENTS FOR EFFICIENT NEUROREHABILITATION

П. Кирязов, Г. Николова / P. Kiriazov, G. Nikolova

18.00 – 18.10 ЕФЕКТ ОТ КОМБИНИРАНОТО ПРИЛОЖЕНИЕ НА ИГЛОТЕРАПИЯ И КИНЕЗИТЕРАПИЯ ПРИ ПАЦИЕНТ С МНОЖЕСТВЕНА СКЛЕРОЗА/ EFFECT OF COMBINATION OF ACUPUNCTURE AND KINESITHERAPY IN A MULTIPLE SCLEROSIS PATIENT

С. Радева, Д. Ковачева, Е. Палазова / S. Radeva, D. Kovacheva, E. Palazova

18.10 – 18.40 МАНУАЛНИ МЕТОДИ ЗА МОБИЛИЗАЦИЯ ПРИ МУСКУЛНО-СКЕЛЕТНИ ДИСФУНКЦИИ В ОБЛАСТТА НА ГРЪБНАЧНИЯ СТЬЛБ/MANUAL MOBILIZATION METHODS FOR MUSCULO-SKELETAL DYSFUNCTION IN THE SPINE

Л. Крайджикова/L. Kraydjikova

18.40 – 18.50 КИНЕЗИТЕРАПИЯ ПРИ ХРОНИЧЕН БОЛКОВ СИНДРОМ В ЛУМБОСАКРАЛНА ОБЛАСТ/PHYSIOTHERAPY IN CHRONIC PAIN SYNDROME IN LUMBOSACRAL AREA

Л. Крайджикова, Л. Николовска, Т. Кръстев, Д. Спасов /L. Kraydjikova, L. Nikolowska, T. Krastev, D. Spasov

18.50 – 19.00 РОЛЯТА НА РЕХАБИЛИТАЦИЯТА ЗА ЗДРАВΟΣЛОВНОТО ОСТАРЯВАНЕ/THE ROLE OF REHABILITATION FOR THE HEALTHY AGEING

В. Михайлова-Алакиди / V. Mihaylova-Alakidi

19.00 – 19.10 ВЪЗМОЖНОСТИ НА ПРЕСОТЕРАПИЯТА ЗА ПОВЛИЯВАНЕ НА ДИАБЕТНАТА ПОЛИНЕВРОПАТИЯ С ДИАБЕТНО СТЬПАЛО/CAPACITIES OF LYMPHOPRESSOTHERAPY TO INFLUENCE THE DIABETIC POLYNEUROPATHY WITH DIABETIC FOOT

В. Тютюнджиева / V. Tutyundzhieva

19.10-19.15 ПРОБЛЕМЪТ „СПАСТИЦИТЕТ“ В НЕВРОРЕХАБИЛИТАЦИЯТА/THE SPASTICITY ISSUE IN NEUROREHABILITATION

И. Колева/I. Koleva

19.15-19.20 ФУНКЦИОНАЛЕН ЗАХВАТ И ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ДЕЙНОСТИ ОТ НЕВРОЛОГИЧНИЯ ПАЦИЕНТ / FUNCTIONAL GRIP AND PHYSICAL ABILITIES OF NEUROLOGICAL PATIENTS

И. Колева/I. Koleva

19.20-20.00 СЕСИЯ „ОБУЧЕНИЕ. ПРОФЕСИОНАЛНА КОМПЕТЕННОСТ. МУЛТИДИСЦИПЛИНАРЕН ЕКИП В РЕХАБИЛИТАЦИЯТА И В НЕВРОРЕХАБИЛИТАЦИЯТА - ЧАСТ 1/ TRAINING. PART 1 - PROFESSIONAL EXPERTISE. MULTIDISCIPLINARY TEAMS IN REHABILITATION AND NEUROREHABILITATION.

Водещи/Moderators: проф. д-р Ивет Колева, дмн / Prof. Ivet Koleva, MD, PhD, DMedSc

доц. д-р Тройчо Троев, дмн / Assoc. Prof. Troycho Troev, MD, PhD

19.20-19.30 ПРИЛОЖЕНИЕТО НА АРТ-ТЕРАПИЯТА И ЕРГОТЕРАПИЯТА В ПРАКТИЧЕСКОТО ОБУЧЕНИЕ НА СТУДЕНТИТЕ ОТ СПЕЦИАЛНОСТ „РЕХАБИЛИТАТОР“ В МЕДИЦИНСКИ КОЛЕЖ – СТАРА ЗАГОРА/APPLICATION OF ART THERAPY AND OCCUPATIONAL THERAPY IN PRACTICAL TRAINING OF THE STUDENTS OF SPECIALTY "REHABILITATION" AT MEDICAL COLLEGE - STARA ZAGORA

Р. Паскалева/R. Paskaleva

19.30-19.40 ВЪВЕДЕНИЕ В ДИДАКТИЧЕСКИТЕ ПРОБЛЕМИ НА РЕХАБИЛИТАЦИЯТА/INTRODUCTION TO DIDACTIC PROBLEMS OF REHABILITATION

Р. Йошинов, И. Колева, Р. Паскалева, К. Костов/R. Yoshinov, I. Koleva, R. Paskaleva, K. Kostov

19.40-19.50 КОМПЕТЕНЦИИ НА НЯКОИ КАТЕГОРИИ КАДРИ В НЕВРОРЕХАБИЛИТАЦИЯТА: ЛЕКАР – СПЕЦИАЛИСТИ ФРМ, МЕДИЦИНСКИ РЕХАБИЛИТАТОР ЕРГОТЕРАПЕВТ/COMPETENCIES OF CERTAIN NEUROREHABILITATION PROFESSIONALS: PHYSICAL AND REHABILITATION MEDICINE SPECIALISTS, OCCUPATIONAL THERAPISTS

И. Колева/I. Koleva

19.50-20.00 ДИСКУСИЯ

20.30 WELCOME PARTY

MANUAL MOBILIZATION METHODS FOR MUSCULO-SKELETAL DYSFUNCTION IN THE SPINE

Leyla Kraydjikova

Department of "Sports Medicine", National Sports Academy "Vasil Levski" - Sofia, Bulgaria

Introduction: Numerous clinical and epidemiological studies have shown that health problems related to the spine are the most widespread among people in developed countries. Violation of the health status of the population causes economic problems for the patients themselves and for society.

The purpose of the manual techniques of mobilization is painful object (fascia, muscle, joint) can be used as a monitor to guide the tissue to optimal state of rest or comfort.

Material and methods: The present methodology is the implementation of some soft tissue techniques (muscle-energy, myofascial, position-release, neuromuscular), mobilizing massage and manual joint mobilizations, suitable for use in musculoskeletal dysfunction (MSD) in spine.

The results of the combined use of passive manual methods and active physiotherapy (PT) are for suppressing of the painful symptoms and going through the MSD. Preservation of the effect of the individual requires training in ergonomic behavior, posture and optimal breathing.

Discussion: Soft tissue mobilization techniques usefully integrate to treatments designed to restore correct posture, reduce stress, to eliminate pain, improve joint mobility, stimulate / modulate reflex or calm.

Conclusion: In sensitive situations or severe soft tissue relaxation methods provide a useful initial treatment with little or no risk of exacerbation. After passive manual mobilization of the joint should be applied active exercise - stretching and relaxation of the static muscle; mobilization and stabilization of joints to increase strength and power of dynamic muscle endurance.

Keywords: musculoskeletal dysfunction, manual methods of mobilization.

О – 11. КИНЕЗИТЕРАПИЯ ПРИ ХРОНИЧЕН БОЛКОВ СИНДРОМ В ЛУМБОСАКРАЛНА ОБЛАСТ PHYSIOTHERAPY IN CHRONIC PAIN SYNDROME IN LUMBOSACRAL AREA

Лейла Крайджикова / Leyla Kraydjikova

КИНЕЗИТЕРАПИЯ ПРИ ХРОНИЧЕН БОЛКОВ СИНДРОМ В ЛУМБОСАКРАЛНА ОБЛАСТ

Л. Крайджикова*, Л. Николовска**, Т. Кръстев**, Д. Спасов

* Национална спортна академия „Васил Левски“ – гр. София, България

** Университет „Гоце Делчев“ – гр. Шип, Македония

Въведение: Лумбосакралните болки са най-често разпространените болки в областта на гръбначния стълб и се срещат при 60-90% от възрастното население. Различни са причините, поради които те могат да се появят – еднократни или многократно повтарящи се външни травми, остеопороза, статично претоварване, мускулно пренапрежение, стрес и др. Около една трета от болните с лумбосакрални болки имат функционални нарушения в сакроилиачната става (СИС) – една от най-интересните стави, малко проучена в сравнение с останалата част на гръбначния стълб, но свързана с изключително голяма патология.

Целта на изследването е да апробирате ефекта на някои мануални методи за мобилизация (МММ) при пациенти с хронична лумбосакрална болка вследствие на сакроилиачна дисфункция.

Материал и методи: Обект на изследване са 24 пациента (17 жени и 7 мъже) на средна възраст 48,25 ± 12,71г. Предмет на изследване са: интензитет на болката, функционални блокажи на СИС, мускулен дисбаланс. Лечебният комплекс включва мануална мекотъкнна и ставна мобилизация; миофасциални и позиционно освобождаващи техники; стречинг и аналитични упражнения за мускулна сила и издръжливост.

Резултати от приложената кинезитерапевтична програма: нормализиращо въздействие върху нарушените функции на СИС, редуциране на мускулния дисбаланс, намаляване на субективната болка от 2,125 на 0,625 пункта.

Обсъждане: МММ, съчетани с аналитични упражнения за стречинг и силова издръжливост повлияват ефективно хроничната болка и мускулно-скелетните дисфункции в лумбосакралната област. По този начин се затваря порочния кръг "дисфункция – болка – мускулен спазъм – дисфункция".

В заключение: обучението на пациентите в правилна стойка, автомобилизационни и други релаксационни техники има добро терапевтично и превантивно действие, води до по-добро качество на живот.

Ключови думи: сакроилиачна става, дисфункция, мануални мобилизации.

PHYSIOTHERAPY IN CHRONIC PAIN SYNDROME IN LUMBOSACRAL AREA

L. Kraydjikova *, L. Nikolovska **, T. Krastev**, D. Spassov

* National Sports Academy "Vasil Levski" - Sofia, Bulgaria

** University "Goce Delchev" - Stip, Macedonia

Introduction: Lumbosacral pain is the most common pain in the spine and occurs in 60-90% of the adult population. There are various reasons why they may occur - single or repeated external trauma, osteoporosis, static overload, muscle strain, stress, etc. About one third of the patients with lumbosacral pain have functional disorders it sacroiliac joints (SIJ) - one of the most interesting joints, less studied than the rest of the spine, but very much related to pathology.